

Fővárosi Ítéltábla

14.Gf.40.037/2015/4/II.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Nagy Rajmund Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek, a Dávid, Stanka, Szikla Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. november 20. napján kelt 12.G.41.331/2014/9. számú ítélete ellen a felperes fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 100.000,- (Egyszázezer) Ft + áfa ügyvédi munkadíjat, továbbá az államnak az adóhatóság külön felhívására a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 340.820,- (Háromszáznegyvenezer-nyolcszázhusz) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek között 2014. július 6. napján hitelszerződés jött létre, melynek alapján az alperes, mint hitelező a felperesnek, mint adósnak gépjármű megvásárlása céljából 4.260.264 forintnak megfelelő CHF-alapú kölcsönt nyújtott. A

szerződés részét képezte az alperes üzletszabályzata. A hitelszerződés 7. pontja az árfolyam kockázatvállalásra vonatkozó nyilatkozatot tartalmazza. Ebben az alperes tájékoztatja az adóst arról, hogy a devizaalapú finanszírozás esetén a törlesztő részletek forintban fizetendő összege a deviza árfolyam és a devizakamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nem csak az esetleges törlesztő részletek növekedését eredményezi, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése, vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyam különbözet egy összegben esedékessé válik. Ezen pont tartalmazza továbbá azt a kijelentést, hogy az adós tudatában van a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázatának és vállalja ennek következményeit. Az üzletszabályzat 18.5 pontja a kamatok, díjak módosítása kapcsán lehetővé teszi az alperes egyoldalú módosítását mind a kamat, mind az egyéb díjtételek mértéke esetén, amennyiben a szerződés finanszírozásához szükséges költségei változnak, így különösen az irányadó pénzügyi kamatok szintje, a KSH által meghatározott inflációs ráta, továbbá az egyéb pénzügyi forrásszerzési lehetőségek és a jogszabályok változása esetén. Az üzletszabályzat rendelkezése lehetőséget biztosított az adósnak a szerződés felmondására abban az esetben, ha a módosításról szóló írásbeli értesítést követően a módosított feltételeket nem fogadja el.

A felek a megállapodásukat 2013. július 17-i keltezéssel módosították, 2013. április 30-i hatállyal. Ebben a hitel hátralévő futamidejét 2014. április 30-át követő 27 hónapban határozták meg, mely idő alatt az adós 25 havi törlesztő részlet megfizetésével teljesíti a hitelt, az induló részlet összege 65.207 forint.

A felperes módosított keresetében a perbeli hitelszerződés érvénytelenségének megállapítását kérte, elsődlegesen arra hivatkozással, hogy a szerződés nyilvánvalóan a jóerkölcshöz ütközik, ezért semmis. Ezt arra alapította, hogy az árfolyam kockázat adósra hárítása és az egyoldalú szerződés módosításra vonatkozó rendelkezés az erre vonatkozó pontos tájékoztatás nélkül tisztességtelen. Hivatkozott a fogyasztói szerződések esetén irányadó rendelkezésekre, és a 2/2012.PK véleményben kifejtettekre. Az üzletszabályzat 15. pontja a díjtételek mértékének megváltoztatásának a lehetőségét példálózó jelleggel adja meg, amely sérti a hivatkozott PK véleményben foglaltakat. Másodlagos kereseti kérelmében arra hivatkozott, hogy az árfolyam kockázat körében adott megfelelő hitelezői tájékoztatás hiánya miatt a szerződés semmis. Érvelését a 2/2014. PJE határozatra alapította. Harmadlagos kérelmében arra hivatkozott, hogy a kettős árfolyam alkalmazása feltűnően aránytalan

előnyt, extra profitot jelent a hitelező alperes oldalán, mivel tényleges deviza mozgás nem történik, ezért a szerződés semmis, uzsorásnak minősül.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását kérte. Általánosságban hivatkozott arra, hogy a felek közötti jogviszony 2013. július 17-én kelt szerződés módosítással változott, illetve az addig fennálló esetleges érvénytelenséget a felek e megállapodás folytán orvosolták, ezért az érvénytelenség nem vizsgálható. Az elsődleges kereseti kérelem tekintetében előadta, hogy a perbeli szerződéses konstrukció az árfolyam kockázatra és árfolyamrésre vonatkozó rendelkezések, a szerződéskötéskor a társadalom rosszallását nem váltották ki, hanem éppen ellenkezőleg, kedvezőnek ítélték ezen feltételeket. A felperes állítása ténylegesen a szerződés tisztességtelenségére vonatkozó hivatkozás, azonban a felperes nem fogyasztó, ezért a szerződés megkötésének időpontjára figyelemmel csak megtámadási joga áll fenn, mely határidő 2004. augusztus 13-tól az első teljesítéshez képest már eltelt. A tisztességtelenség önmagában nem szolgáltat alapot a jóerkölcsbe ütközés automatikus megállapíthatóságához, és utalt a 6/2013. PJE határozat megállapításaira. A másodlagos kereseti kérelem kapcsán a szerződés 7. pontjában található tájékoztatásra hivatkozott, mely álláspontja szerint megfelelő kioktatásnak minősül. Emellett vitatta a felperes harmadlagos kereseti kérelem kapcsán előadott álláspontját, utalva a 6/2013. PJE határozatban foglaltakra.

A Fővárosi Törvényszék a 2014. november 20. napján kelt 12.G.41.331/2014/9. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy az alperes részére 15 napon belül 270.527 forint perköltséget, valamint az állam javára külön felhívásra 255.600 forint állam által előlegezett illetéket fizessen meg. A határozat indokolásában elsőként rögzítette, hogy a felek között a perben még alkalmazandó Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre. A Ptk. 240. § (1) és (3) bekezdésére utalással kifejtette, hogy a felek közötti 2013. július 17-én kelt szerződés módosítástól függetlenül annak időpontjáig fennállhat a szerződés érvénytelensége. Az ezen időpontig irányadó szerződéses rendelkezések érvénytelenségének megállapítását a felperes akkor is kérheti, ha a később irányadó szerződéses tartalom a hivatkozott érvénytelenséget eredményező rendelkezéseket már nem tartalmazza. A Ptk. 200. § (2) bekezdésében szabályozott jóerkölcsbe ütköző szerződések körében a joggyakorlat által kialakított álláspontot ismertette, amely szerint az a megállapodás minősül nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközőnek, amelyet jogszabály nem tilt, de az általa elérni kívánt cél, a vállalt kötelezettség jellege, vagy azért ellenszolgáltatás felajánlása, illetve a szerződés tárgya az általánosan elfogadott erkölcsi normákat, szokásokat nyilvánvalóan sérti, és

ezért az általános társadalmi megítélés is egyértelműen tisztességtelennek minősíti. Álláspontja szerint azon körülmény, hogy jóerkölcsbe ütközőnek a szerződés csakis az általános társadalmi megítélés kontextusában minősülhet, azt jelenti, hogy a jóerkölcsbe ütközés fogalma nem egyezhet meg automatikusan a tisztességtelenség fogalmával, amely mint megtámadási ok nem ilyen körben, hanem a felek szerződéses viszonyában értelmezendő és vizsgálendő körülmény. Utalt arra is, hogy nyilvánvalóan nem egyezhet meg a jóerkölcsbe ütközés fogalma a fogyasztói szerződésekre vonatkozó bírói gyakorlat által kialakított tisztességtelenség meghatározásával sem, mivel a jogi szabályozás a fogyasztó és a fogyasztónak nem minősülő, egyéb szerződő személyek vonatkozásában eltérő, a fogyasztók védelmében a joggyakorlat többletkövetelményt támaszt, eltérő követelményrendszernek kitéve az így kötött szerződéseket. Álláspontja szerint a perbeli jogviszonyban nem vitatottan fogyasztónak nem minősülő felperes ezért alappal nem hivatkozhat a kizárólag fogyasztókkal kötött szerződésre vonatkozó szabályozásra, valamint az ilyen szabályozással kapcsolatban kialakult joggyakorlatra sem. Megalapozatlannak találta a felperes kereseti kérelmét az elsődlegesen megjelölt jogcímen, mivel sem az árfolyamkockázat adósra való áthárítása, sem a kettős árfolyam alkalmazásával elért nyereség a szerződéskötés időpontjában jóerkölcsbe ütközést nem eredményezett. Az árfolyamkockázat áthárítása a fogyasztói szerződések esetében sem ütközik jóerkölcsbe a 6/2013. PJE határozat alapján, ezért a fogyasztónak nem minősülő, és a kevésbé szigorú szabályozás alá eső felperes esetében sem állapítható meg ilyen körülmény. Hangsúlyozta továbbá, hogy a jogegységi döntés értelmében az érvénytelenségi oknak a szerződés megkötésekor kell fennállnia, ezért a szerződési terhek előre nem látható egyoldalú eltolódása az érvénytelenség körében nem értékelhető. Egyetértett azon alperesi hivatkozással, amely szerint a szerződés megkötésének időpontjában, 2004-ben a devizaalapú kölcsönszerződésekkel együtt járó árfolyamkockázat áthárítása a szerződésben kifejezetten költségként szabályozott árfolyamrész megjelenése a társadalom rosszallását nem váltotta ki, az erkölcsi normákat, illetőleg szokásokat nem sértette. Utalt arra, hogy a felperes hivatkozása a szerződés módosítás szabályozásával összefüggésben csakis a szerződés tisztességtelensége körében értékelhető, ami a perbeli szerződés esetében semmisséget nem, csupán megtámadhatóságot eredményezhetne.

A másodlagos kereseti kérelem kapcsán rögzítette, hogy a felperes nem jelölt meg olyan jogszabályi alapot, amely értelmében a tájékoztatási kötelezettség megszegése a szerződés semmisségét eredményezné. Utalt a Kúria 6/2013. PJE határozatának indokolására, amely szerint a tájékoztatási kötelezettség megsértéséhez sem a Ptk., sem a Hpt. nem fűzi a semmisség jogkövetkezményét, így a megkötött szerződés emiatt nem jogszabályba ütköző. Amennyiben ez a fogyasztói szerződésekre

irányadó, úgy a gazdasági tevékenysége körében eljáró felperessel szemben a tájékoztatási kötelezettség megszegése nyilvánvalóan nem vezethet a szerződés semmisségéhez. Emellett a szerződés 7. pontjának értelmezése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a kockázat mibenlétének megértéséhez és a kockázat realitásának mérlegeléséhez megfelelő mértékű tájékoztatást kapott. Utalt az irányadó bírói gyakorlatra, amely értelmében a tájékoztatásnak arra nem kellett kiterjedni, hogy mi lehet az árfolyamváltozás felső határa, és hogy az árfolyamváltozás milyen mértékű lehet, mivel hosszú távú intervallum esetén az árfolyam emelkedésének és csökkenésének előre látható kiszámítható mértéke, illetőleg korlátja nincs. Ennek alapján a másodlagos kereseti kérelmet sem találta megalapozottnak. A harmadlagos kereseti kérelemre, amely szerint a szerződés uzorás jellegére tekintettel semmis kifejtette, hogy annak igazolása, hogy a szerződésben feltűnően aránytalan előny került kikötésre, valamint a szerződés megkötésekor a felperes anyagilag hátrányos, szorult helyzetben volt, és ezen hátrányos helyzetet az alperes kifejezetten ismerte, és haszonszerzési cézzal kihasználta, a felperesnek kellett bizonyítani, azonban e tekintetben bizonyítást nem ajánlott fel. Álláspontja szerint a kölcsönszerződés jellegéből következik az adós oldalán az anyagi rászorultság, amihez képest fokozottabban meglévő hátrányos helyzetet a felperes nem bizonyított. Önmagában a kölcsönszerződés tartalma sem igazolja, hogy az alperes által kikötött előny feltűnően aránytalan lenne, mivel az árfolyamkockázat felperes általi tudatos vállalása által a felperes terhei csak a későbbiekben növekedtek meg, 2004-ben ez a konstrukció kifejezetten kedvező fizetési feltételeket és kedvező kamatozást jelentett. Utalt a 6/2013. PJE határozat 2. pontjára, mely szerint az árfolyamkockázat adósra hárítása miatt a devizaalapú kölcsönszerződések uzorás szerződésnek nem minősülnek. Az árfolyamrés mértéke a törlesztő részlethez képest sem éri el azt az összeget, amelynek folytán a szerződés uzorásnak minősülhetne. Rögzítette továbbá, hogy a felperesi ügyvezető, ... tanúkenti meghallgatását mellőzte azon álláspontjára tekintettel, amely szerint a tájékoztatási kötelezettség elmaradása, vagy nem megfelelő volta nem eredményezhetné a megállapítani kért semmisséget, így a meghallgatása szükségtelen volt. Végül a Pp. 78. § (1) bekezdésére és a vonatkozó IM rendeletre utalással indokolta a perköltségre vonatkozó döntését.

Az ítélettel szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben elsődlegesen az ítélet kereseti kérelme szerinti megváltoztatásával a Ptk. 200. § (2) bekezdés második fordulata, másodlagosan a Ptk. 202. §-a alapján kérte a felek között 2004. július 6-án létrejött kölcsönszerződés semmisségének megállapítását. Harmadlagos fellebbezési kérelme a bizonyítás kiegészítésének nagyobb terjedelmű szükségessége miatt az ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság

új eljárásra utasítására irányult. Rögzítette, hogy a semmisség jogkövetkezményeinek alkalmazását nem kéri levonni, azonban fenntartotta igényét a másodfokú eljárásban felmerült költségei iránt.

A fellebbezés indokolásában továbbra is hivatkozott arra, hogy az egyoldalú szerződés módosítást lehetővé tevő szerződéses rendelkezés és az árfolyamváltozás miatt a megnőtt terheknek a felperesre hárítása előzetes pontos tájékoztatás nélkül jóerkölcsbe ütközik. Vitatta a bíróság álláspontját a 2013. évi szerződés módosítás tekintetében, mivel az csak a törlesztő részletek számában módosította az egyébként változatlan tartalmú szerződést. Vitatta az elsőfokú bíróság álláspontját a kereseti kérelem elsődleges jogcíme tekintetében is arra hivatkozással, hogy a szerződő felek közül az alperes volt, aki mint erre szakosodott vállalkozás tudhatta, hogy vett-e fel devizahitelt, mi az a SWAP ügylet, annak milyen kockázatai vannak, és mivel jár, ha ennek előnyeit – kettős árfolyam, virtuális devizahitelezés – magának megtartja, és a hátrányokat, mint az igen nagymértékű árfolyamváltozást, a vissza nem ellenőrizhető egyoldalú szerződés módosítás lehetőségét a felperesre terheli. Ennek mértékét és a kockázat nagyságát nem jelezték előre, ugyanakkor a feltételek a szerződéskötéskor lettek úgy megfogalmazva, hogy ezen feltételekkel kötött fogyasztói szerződéses kikötések tisztességtelenségét ugyanezen bíróság más alperesi szerződésekre vonatkozóan megállapította. Vitatta, hogy az általa hivatkozott körülmények csupán megtámadhatóságot eredményezhetnek, mivel érvelése szerint elegendő az, hogy a szerződéses kikötés alkalmas legyen a társadalom rosszallásának kiváltására. Adott esetben a kikötésből eredő előnyök és hátrányok nem tudatosulnak azonnal, mivel a vitatott kikötések mellett a közvélekedést és felperest is megtévesztő egyedi és tömegtájékoztatás a devizahiteleknek a forinthiteleknel előnyösebb voltáról szóltak. Ha a tájékoztatás valódi és a bekövetkezett kockázatról szólt volna, a felperes sem szerződött volna devizahitelre. A 2/2012. PK vélemény 6. pontjában felsorolt elvekre utalással kifejtette, hogy az ebben megfogalmazottak a tisztességes rendelkezésekre adnak iránymutatást, ez a fajta átláthatóság pedig mind a fogyasztókat, mind a vállalkozókat megillette. Ha a pénzintézet visszaélészerűen gyakorolhatja a kamat vagy költség emelés jogait, akkor ez nem csak tisztességtelen, de jóerkölcsbe is ütközik.

A feltűnően aránytalan előny körében kifejtette, hogy az elsőfokú eljárás során a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása miatti felelősség és a feltűnően aránytalan előny kikötése tekintetében ugyanazon jogilag releváns tényállásra hivatkozott, amely szerint nem tisztázott, hogy mi volt a folyósított kölcsön forrása, az alperes ezt nem igazolta. Az alperes nem szolgáltatott devizát a felperes részére, forintban határozták meg a kölcsön összegét, fizetéseit forintban teljesítette, ezért a szerződés forint kölcsönadására vonatkozott, amelyet az alperes devizaátváltásra hivatkozással

tartott nyilván. Az alperes a folyósításkor deviza eladási, míg a törlesztő részletek elszámolása során deviza vételi árfolyamot alkalmazott indokolatlanul, ezzel olyan technikai megoldást választott, ami egyoldalú előnyhöz juttatta a felperessel szemben. A külön nemű árfolyamok alkalmazása miatt a felperes számára a visszafizetés során a számára kedvezőtlenebb árfolyamot alkalmazták, az alperes arra törekedett, hogy a kölcsön összeg magasabb legyen, míg a törlesztés során a magasabb eladási árfolyamot alkalmazta, hogy a törlesztés elszámolt értéke minél kisebb legyen. Fenntartotta álláspontját, hogy a kölcsönszerződés önmagában igazolja a rászorultságot, és azt, hogy az adós helyzete kihasználható, ezért fokozottabb hátrányos helyzetet a felperesnek nem kellett igazolnia. Helytelennek tartotta az elsőfokú bíróság álláspontját az uzsorás jelleget illetően is. Utalt arra, hogy tíz éves futamidő alatt a viszonylag alacsonyabb mértékű árfolyamrés is volumenében jelentős milliós összeg lehet. Álláspontja szerint az alperes kihasználta a felperes helyzetét a hátrányosan megállapított árfolyamok alkalmazásával, amelyek lényegével a felperes nem volt tisztában, a feltűnően aránytalan előny nem csupán a ma már tisztességtelennek minősített árfolyamrésben manifesztálódik, hanem a megfelelő tájékoztatás hiányában is. A tájékoztatással kapcsolatos tényállás pontos felderítése érdekében változatlanul indítványozta a felperesi ügyvezető, ... tanúkenti meghallgatását, lehetőség szerint a másodfokú eljárásban.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, és a felperesnek a jogi képviselettel felmerülő költségekben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a perbeli kölcsönszerződés nem ütközik jóerkölcsbe, nem uzsorás szerződés és az alperes feltűnően aránytalan előnyt nem kötött ki magának a perbeli kölcsönszerződés kapcsán. Kiemelte, hogy a felperes tisztességtelenségre kizárólag megtámadási okként hivatkozhat, mivel nem minősül a Ptk. 685. § d) pontja szerinti fogyasztónak. A megtámadásra nyitva álló határidő a Ptk. 209/A. § (1) bekezdése, illetve 236. § (1) bekezdése, (2) bekezdés c) pontja értelmében 2004. augusztus 12. napjától számított egy év után eltelt. Ellenkérelme szerint az elsőfokú bíróság megállapításai a 6/2013. PJE határozatban foglaltakra tekintettel is megalapozottak voltak. Hivatkozott az ellenkérelméhez csatolt, a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.044/2015/4. számú döntésében kifejtettekre, amelyben az ítéltábla az alperes érvelését megerősítve kimondta, hogy nem fogyasztói szerződések esetén a felperes kizárólag megtámadási okként hivatkozhat csak a tisztességtelenségre, amelynek határideje az első részteljesítéstől számított egy év. Helytállónak találta az elsőfokú bíróság indokolását a tekintetben is, hogy a tájékoztatási kötelezettség esetleges megsértése nem okozná a szerződés semmisségét, arra is csak a tisztességtelenség jogcímén lehetne hivatkozni. Mivel a tisztességtelenséget e körben már a határidő

lejártára figyelemmel nem lehet vizsgálni, az elsőfokú bíróság helyesen mellőzte a felperes törvényes képviselőjének meghallgatását az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás kapcsán, azt a másodfokú eljárás során sem tartotta szükségesnek. Egyebekben az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatait tartotta fenn teljes körűen.

A felperes a fellebbezését a másodfokú tárgyaláson kiegészítette azzal, hogy a szerződés nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközés miatti semmissége körében hivatkozott a Ptk. 217. §-ára, továbbá arra, hogy az ügylet megkötésekor az alperes helyett az autókereskedő mint az alperes ügynöke járt el, aki a szerződés aláírására nem volt jogosult, másrészt nem adhatott a felperesnek teljes körű és megfelelő tájékoztatást.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében ezt vitatta.

Előadta, hogy a kereskedő nem volt ügynöke az alperesnek, mindössze a szerződés előkészítésében vett részt. Amennyien a szerződés aláírására nem volt jogosult, abban az esetben is legfeljebb az álképviselő kérdése merülhetne fel, ugyanakkor az alperes nyilvánvalóan jóváhagyta a tevékenységét, mivel a kölcsön összege folyósításra került, és azt a felperes tudomásul vette.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azt a kereset elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és abból helytálló jogi következtetésre jutott, megalapozott, a Pp. 221. §-ának megfelelően indokolt ítéletével utasította el a felperes keresetét.

A másodfokú bíróság mellőzi az ítélet indokolásának 4. oldal utolsó bekezdésében és az 5. oldal első bekezdésében foglalt részét, mivel azzal nem értett egyet. A szerződésmódosítás időpontjáig fennálló esetleges érvénytelenséggel összefüggésben kifejtettek nem állnak összhangban az ítélet indokolásának további részével, valamint az indokolás nem tér ki arra, hogy a 2013. évi szerződésmódosítás az esetlegesen fennálló érvénytelenség kiküszöbölésére mennyiben lenne alkalmas.

A Fővárosi Ítéltábla egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtetteket teljes körűen osztotta, jogi álláspontjával maradéktalanul egyetértett, annak megismétlése nélkül a felperes fellebbezésében előadottakra tekintettel mindössze az alábbiakat emeli ki.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a szerződéskötés időpontjában a felperes keresetében és fellebbezésében is hivatkozott okok nem eredményezik a kölcsönszerződés nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközését. Az e körben kialakult bírói gyakorlat jóerkölcsbe ütközőnek minősíti azt a szerződést, amelyet jogszabály nem tilt, de az azzal elérni kívánt cél a vállalt kötelezettség jellege, vagy azért ellenszolgáltatás felajánlása, illetve a szerződés tárgya az általánosan elfogadott erkölcsi normákat vagy szokásokat nyilvánvalóan sérti, és ezért azt az általános társadalmi megítélés is egyértelműen tisztességtelennek és elfogadhatatlannak minősíti (BH 2000/260). Ez a felperes által állított, az árfolyamkockázat áthárítása és az árfolyamrész alkalmazása, továbbá az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződési feltételek folytán nem állapítható meg. Helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság arra, hogy a felperes által előadott körülmények a szerződéskötés időpontjában a társadalom általános rosszallását, az általános társadalmi normákat nem sértette, azok olyan körülmények, amelyek a szerződés tisztességtelensége körében lennének értékelhetők. Egyetértett a másodfokú bíróság azzal, hogy az olyan szerződési feltételek, amelyek fogyasztói szerződések esetén az általános szerződési feltételek tisztességtelenségét eredményezhetik, a nem fogyasztó által kötött szerződésekben ezek esetleges fennállása nem eredményezheti a szerződés nyilvánvaló jóerkölcsbe ütközését.

Helyesen hivatkozott az alperes ellenkérelmében arra, hogy a felperes mint fogyasztónak nem minősülő gazdálkodó szervezet a Ptk. 209/A. § (1) bekezdése értelmében az általa, a Ptk. 209. § (1) bekezdése szerint tisztességtelennek tartott szerződési feltételeket a Ptk. 236. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltak figyelembe vételével az első teljesítéstől számított 1 éven belül megtámadhatta. Ennek elmulasztását követően azonban olyan okokra, amelyek megtámadási oknak minősülhetnek, a szerződés jóerkölcsbe ütközése címén nem hivatkozhat.

Helyesen hivatkozott az alperes ellenkérelmében a fogyasztói szerződésekre irányadó 6/2013. számú PJE határozatra, amelynek 2. és 3. pontjának indokolásában a Kúria részletesen kifejtette, hogy a deviza alapú kölcsönszerződések fogyasztói szerződések esetében sem minősülnek nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközőnek és nem minősülnek uzsorásnak sem. A jogegységi határozat 2. pontja szerint a deviza alapú kölcsönszerződés, mint szerződés típus önmagában amiatt, hogy a kedvezőbb kamatmérték ellenében az árfolyamkockázat az adósnál jelentkezik, nem ütközik jogszabályba, nem ütközik nyilvánvalóan a jóerkölcsbe, nem uzsorás szerződés, nem irányul lehetetlen szolgáltatásra és nem színlelt szerződés. A szerződési terheknek a szerződés megkötését

követő – előre nem látható – egyoldalú eltolódása az érvénytelenség körében nem értékelhető, tekintettel arra, hogy az érvénytelenségi oknak a szerződés megkötésekor kell fennállnia.

Téves a felperes fellebbezése a szerződés uzsorás jellegét illetően is. Önmagában a kölcsönügylet nem eredményezi az adós szorult helyzetét és nem támasztja alá további tényállási elemek hiányában az uzsorát, tekintettel arra, hogy a feltűnően aránytalan előny kikötése sem áll fenn, így az uzsorás szerződés megállapításának mind a szubjektív, mind az objektív feltételei hiányoznak. A különmű árfolyam alkalmazása nem jelent mást, mint a Ptk. 231. §-a szerinti, a jogszabály által kifejezetten lehetővé tett kirovó és lerovó pénznem alkalmazását, ami nem eredményezi önmagában a szerződés uzsorás jellegét.

A felperes keresetében és a fellebbezésében is a szerződés jóerkölcsbe ütközésére hivatkozással a Ptk. 200. § (2) bekezdésének második fordulata, továbbá a Ptk. 202. §-a, az ügylet uzsorás jellegére tekintettel kérte az érvénytelenség, a szerződés semmisségének a megállapítását. A Pp. 247. § (1) bekezdése értelmében a keresetet a másodfokú eljárásban megváltoztatni nem lehet. A fellebbezés kiegészítésében előadottak tartalmilag kereset változtatást eredményeznek, amellyel az elsőfokú bíróság az eljárása során érdemben nem foglalkozott. A fellebbezésben új tény állítását – főszabályként – a Pp. 235. § (1) bekezdése is kizárja, ezért a másodfokú bíróság a tárgyaláson szóban kiegészített fellebbezési kérelemben foglaltak alapján sem látott lehetőséget az elsőfokú ítélet megváltoztatására.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – a fellebbezésre tekintettel kiegészített indokolással – a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelen fellebbezésre tekintettel a Pp. 239. § szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5)-(6) bekezdései alapján kötelezte a felperest az alperes javára, mérlegeléssel megállapított másodfokú ügyvédi munkadíj megfizetésére. A 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében a felperes köteles az illetékfeljegyzési joga folytán felmerült, le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére az állam javára.

Budapest, 2016. év február hó 25. napján

. Buglyó Gabriella s.k.
a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Ócsai Beatrix s.k.
bíró

Hidvéginé dr. Adorján Livia s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő